

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Cod școală	Cod clasă	Cod elev

BROȘURA 7

TEST-JOC

Testul-joc are două părți. Pentru fiecare dintre acestea ai la dispoziție 45 de minute. Între cele două părți vei avea o scurtă pauză!

Testul-joc cuprinde texte, imagini și o serie de instrucțiuni.

Asigură-te că înțelegi ceea ce ți se cere.

Pe parcursul testului vei întâlni trei categorii de întrebări:

- Unele întrebări solicită alegerea din 4 opțiuni. În acest caz, încercuiește răspunsul pe care-l consideri corect, ca mai jos.

Albă ca Zăpada este o fată:

A. roșcată

B. blondă

C. brunetă

D. cu părul alb ca zăpada

- Alte întrebări îți vor solicita completarea unor spații punctate sau a unor casete, cu text sau cu desen.

- De asemenea, unele solicitări vor consta în a trasa săgeți de corespondență între diferite cuvinte și/sau imagini.

„Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” - CRED

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

PARTEA I

Arlie – acvila urmărită prin satelit

Arlie este una dintre vedetele proiectului LIFE. Realizat în colaborare cu mai multe organizații, inclusiv Societatea Ornitologică Română¹, acest proiect își propune conservarea acvilei țipătoare mici în România prin urmărirea mai multor exemplare. *Arlie* este așadar o pasăre echipată din vara anului 2013 cu un dispozitiv de urmărire prin satelit, ce le permite cercetătorilor să-i exploreze

obiceiurile și să găsească soluții pentru conservarea speciei.

Numele *Arlie* poate părea ciudat, dar a fost ales pe baza unei competiții organizate pe Facebook. *Arlie* a primit cele mai multe LIKE-uri! La fel a primit și imaginea de mai sus!

Câteva informații despre acvila țipătoare mică

- este o specie migratoare al cărei nume provine din sunetul specific pe care îl produce;
- trăiește în zone împădurite, în apropierea pajiștilor;
- are o lungime a corpului de la 55 cm până la 65 cm și o greutate de la 1400 g la 1800 g;
- aripile sunt largi și măsoară, când sunt desfăcute, între 140 cm și 170 cm; penele sunt închise la culoare;
- devine adultă între 3 și 4 ani și poate atinge vârste de până la 25 de ani;
- se hrănește cu mamifere mici, broaște, șerpi, șopârle și insecte;
- vânează fie mergând prin iarbă, fie planând de la înălțimi de 100 m, de unde coboară cu viteză după ce a văzut prada;
- își face cuibul în copaci, la înălțimi cuprinse între 4 m și 29 m, folosind crengi și resturi vegetale și căptușindu-l cu ramuri înfrunzite pe care le schimbă periodic; se reîntoarce la același cuib când revine din Africa;
- puii încep să zboare la 50-55 de zile după ce au ieșit din ou, dar rămân dependenți de părinți încă 21 de zile;
- în Europa trăiesc între 14 000 și 19 000 de perechi de acvile; aproape un sfert dintre acestea au cuib în România, Carpații părând să fie un loc preferat al speciei;
- numărul acvilelor este în scădere din cauza tăierii pădurilor, dezvoltării agriculturii, poluării și vânătorii ilegale.

¹ Societatea Ornitologică Română (SOR) este o organizație care derulează activități pentru protecția păsărilor și a naturii cu sprijinul membrilor și al voluntarilor, pe bază de donații/proiecte.

Călătoriile lui Arlie

Arlie cuibărește la poalele munților Făgăraș. În anul 2016, Arlie a trebuit să-și mute cuibul într-un alt copac din apropiere, din cauza lucrărilor forestiere care au avut loc în zonă. În ciuda acestui fapt, biologii de la Societatea Ornitologică Română au constatat cu satisfacție că Arlie a cuibărit cu succes și a reușit să crească un pui sănătos.

Deși „domiciliază” oficial în județul Brașov, Arlie lipsește de „acasă” mai bine de jumătate de an, pentru că este o pasăre migratoare care pleacă la iernat în Africa. De când este urmărită prin satelit, Arlie a străbătut an de an un traseu asemănător, care trece peste trei continente și străbate 17 țări, parcurgând în jur de 25 000 km. Harta alăturată indică prima călătorie a lui Arlie care a durat de la 15 septembrie 2013 la 9 aprilie 2014.

În 2016, Arlie și-a părăsit cuibul pe 16 septembrie: „Până acum, nu este nimic neobișnuit în plecarea acvilei din România spre Africa; se petrece la o dată normală. În 2013, anul din care poartă emițătorul, Arlie a plecat pe data de 15 septembrie. În 2014, Arlie a părăsit România pe data de 18 septembrie. În 2015, acvila a pornit în migrația de toamnă pe data de 8 septembrie”, se arată într-un comunicat transmis de SOR.

De ce și cum migrează anumite specii de păsări?

Hrana este principalul motiv al migrației păsărilor. Cercetările au arătat că, dacă iarna se oferă hrană din belșug anumitor specii, acestea aleg să nu mai migreze.

De obicei când ne referim la păsări migratoare ne gândim la stolurile mari pe care le vedem pe cer îndreptându-se spre sud la începutul toamnei. Migrația însă nu se limitează doar la păsările care zboară. Multe specii de pinguin migrează înotând câteodată peste 1000 km.

Începutul migrației pare să fie influențat de micșorarea zilei.

Pentru a se orienta pe parcursul călătoriei, păsările migratoare se folosesc de o serie de abilități înnăscute, utilizând poziția soarelui, a stelelor, câmpul magnetic al pământului. Se pare că le ajută însă și traseele pe care le-au învățat. Datele obținute de la urmărirea prin satelit arată că păsările mai bătrâne revin mai repede pe traiectoria corectă atunci când vântul le abate din drum. Aceasta reprezintă o dovadă că „bătrânele” posedă anumite abilități de orientare și de recunoaștere a locurilor pe baza a ceea ce au învățat anterior.

1. Cine e Arlie și unde locuiește?

.....
.....

2. Cum s-a ajuns la numele *Arlie*?

- A. pe baza unei competiții de proiecte
- B. pe baza unui concurs la Societatea Ornitologică Română
- C. pe baza unui concurs pe Facebook
- D. nu se spune în text

3. De ce o urmăresc cercetătorii pe Arlie? Scrie cel puțin un motiv. Fii atent la redactarea răspunsului. Ai grijă ca exprimarea și ortografia să fie corecte.

.....
.....
.....

4. Numărul acvilelor este în scădere din mai multe motive, printre care și poluarea. Ce alte efecte negative asupra mediului mai are poluarea? Oferă două astfel de exemple.

.....
.....
.....
.....

5. Recitește răspunsurile date la întrebările 1-4. Ești sigur/sigură că sunt corecte? Bifează caseta potrivită.

DA

NU

6. Cum se numește secțiunea din text din care poți afla mai multe despre acvila țipătoare mică?

- A. Arlie – acvila urmărită pe satelit
- B. Câteva informații despre acvila țipătoare mică
- C. Călătoriile lui Arlie
- D. De ce și cum migrează anumite specii de păsări?

7. Cât de repede ajung să zboare puii de acvilă după ce ies din ou? Caută informațiile în text și găsește cea mai bună estimare dintre cele de mai jos

- A. după 2-3 săptămâni
- B. după aproximativ o lună
- C. după 7-8 săptămâni
- D. după aproximativ trei luni

8. Atunci când învață să zboare, puii de acvilă parcurg distanțe din ce în ce mai mari de la o zi la alta. În prima zi un pui zboară 16 m, în ziua a doua zboară 32 m, în ziua a treia 48 m, iar în ziua a patra 64 m. Calculează ce distanță va zbura în a cincea zi. Scrie rezolvarea în spațiul de mai jos.

.....

.....

.....

.....

9. Pe baza lecturii secțiunii *Călătoriile lui Arlie*, notează datele lipsă din tabel.

Anul	Data plecării din România spre Africa
2016	16 septembrie
2015	
2014	18 septembrie
2013	

10. Privește harta din secțiunea *Călătoriile lui Arlie*. Cum zboară Arlie atunci când migrează?

- A. doar peste ape
- B. doar peste deșert
- C. evită să zboare peste câmpii
- D. evită să zboare peste mări

11. Următoarele enunțuri se referă la migrația păsărilor. Scrie „adevărat” sau „fals” în dreptul fiecărui enunț de mai jos:

- a. Unele păsări migrează înotând.
- b. Păsările învață traseele pe care migrează.
- c. Anumite specii migratoare aleg să nu migreze dacă primesc hrană iarna.
- d. Mărirea duratei zilei influențează începutul migrației.

12. Recitește răspunsurile date la întrebările 6-11. Ești sigur/sigură că sunt corecte? Bifează caseta potrivită.

DA

NU

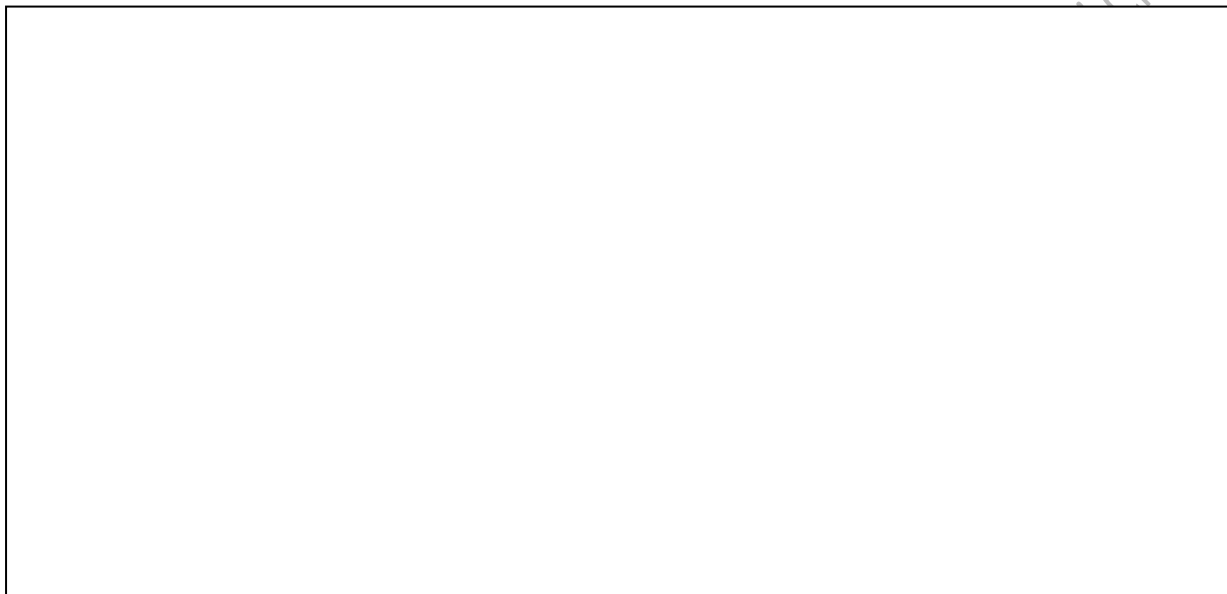
13. Cum poți afla noi informații despre acvila țipătoare mică?

.....

.....

.....

14. În caseta de mai jos desenează-o pe Arlie, **altfel** decât în imaginile din text. Fii creativ!

15. a. Ești mulțumit/ mulțumită de răspunsurile pe care le-ai dat la test? Bifează caseta potrivită:

DA	NU
----	----

b. Ce ai putea îmbunătăți pentru a rezolva mai bine?

.....

.....

.....

TEST-JOC
PARTEA a II-a

AVENTURA CONTINUĂ!

Document realizat de Institutul de Științe ale Educației în cadrul proiectului CRED

Ultra – maratonista

Îmbulzeală la alergare

E dimineața devreme. E încă întuneric. Văd mii de stele deasupra mea, dar parcă simt că ar fi niște nori pe undeva. Miroase a ploaie... și totuși ce mai forfotă este în zori de zi...

Ce e cu voi, oameni buni, de v-ați sculat cu noaptea în cap? Mi-ați trezit și prietenii, și dușmanii. Auziți-i numai cum latră de prin toate curțile și de pe toate ulițele. Curios lucru că niciunul nu s-a aventurat până aici, în miezul acțiunii, așa ca mine! De ce am făcut-o eu? Sunt curioasă și curajoasă! Iată de ce! Pot să vă mai spun un motiv – cel principal – dar oare m-ați crede?

E șase dimineața. Un grup mare pornește în alergare spre munte. Îmi place să alerg. Îmi place și băiatul acela frumușel și subțirel. Ce-ar fi să mă iau după el? De fapt, să alerg pe lângă el... Deocamdată nu m-a băgat nimeni în seamă. Sunt cu toții oameni foarte ocupați: unii cu alergatul, alții cu organizatul, alții cu filmatul! Aud că aceștia din urmă sunt de la mai multe televiziuni. Oh, nu, nu-mi doresc să devin vedetă! Eu îmi doresc o viață tihnită.

Alegerea lui Adrian

Dar să revin la băiatul frumușel. Cineva îl strigă „Adrian”. Îmi place. Un nume frumos care se potrivește cu un băiat bun. Știu sigur că e un băiat bun. De aceea îl voi urma pe munte. Nu mă sperie că aleargă în frunte. O să mă țin după el. Sper să mă observe. Până acum n-am avut noroc: mulți m-au ocolit, alții m-au lovit.

Aleg lângă Adrian. Mă privește și îmi zâmbește. Continui să alerg cale lungă pe urmele băiatului frumușel. Adrian se uită la mine surprins. Probabil că nu îi vine să creadă că țin încă pasul cu el pe un traseu atât de dificil și de lung.

Alegăm în continuare. S-a lăsat ceața. Era un singur om în fața noastră, dar acum nu-l mai vedem. Adrian se oprește. Arată dezorientat. Strigă: „Radu”. Pare să fie vorba de cel dinaintea noastră. Nicio problemă. Îi pot lua urma.

Țâșnesc în alergare și în câteva minute găsesc poteca și pe Radu, care încetinise puțin. L-am chemat imediat pe Adrian. El mă aude și vine prin ceața care începe să se destrame. Îl văd clar. Are un zâmbet larg pe față. Cu ochii sclipitori, se apleacă și mă îmbrățișează: „Bravo, fetițo! Ești o campioană. Iar noi doi se pare că facem echipă bună.”

Nu înțeleg prea multe din ce îmi spune. Emoția e imensă. Nu cred că am simțit vreodată atâta bucurie în apropierea cuiva. Și atâta nădejde!

Depășirea dificultăților

Ne-am oprit la punctul de control. Adrian a făcut o pauză de dragul meu ca să îmi dea să beau apă. Nu știu de unde a aflat că mi-e și foame. Cu recunoștință, am înfulecat un baton cu cașcaval. Față de alți căței ai nimănui, eu nu sunt foarte slăbănoagă, dar e adevărat că nu mai căpătasem nimic de mâncare de alaltăieri!

Am pornit din nou. Parcă era mai greu acum. Îl auzeam pe Adrian suflând greu. A început să plouă mărunț. Pentru mine nu e grav. Am o blăniță adecvată, de cățelușă călită la munte. Dar cum va fi oare pentru Adrian?

Luțim pasul prin ploaia mărunță. Eu alunec puțin. Adrian mă ia în brațe cu îngrijorare: „Îmi doream o medalie. Dar nu mai contează acum. Vreau să ajungem amândoi zdraveni la final”. Înțeleg, mă smulg din brațele lui și o iau la goană ca să înțeleagă și el că nimic nu e pierdut, că putem merge mai departe. Mă cațăr pe un bolovan și îi strig, pe limba mea, că îi mulțumesc, că îl iubesc. Hai-de! Alergăm unul lângă celălalt spre curcubeul apărut pe cer. Ne apropiem de linia de sosire.

Gustul victoriei

Lume multă aplaudă. Adrian se oprește chiar acolo sub semnul de SOSIRE. Așa se face că eu trec prima. Adrian mă urmează și mă îmbrățișează.

– Ea este Ultra, mă prezintă Adrian mulțimii, în fața microfoanelor reporterilor. Medalia i se cuvine ei. Doar a ajuns înaintea mea! Ne-am încurajat unul pe altul ca să ajungem până aici. Ea m-a readus pe traseu atunci când m-am rătăcit.

– Înțeleg că nu v-ați cunoscut până acum, zice un reporter. E o cățelușă de pripas, din câte află...

– Nu mai e! O cheamă Ultra, face parte din familia mea!

Textul de mai sus e imaginar. Este însă inspirat de o întâmplare adevărată:

La ultramaratonul CiucașX3 din septembrie 2017 s-au înscris 700 de participanți superantrenați pentru a face față celor 108 km prin zona de munte. Traseul e spectaculos și de mare dificultate, cu diferențe de nivel care totalizează 5000 metri. Când s-a dat startul, nimeni nu știa că se va alătura încă un alergător acestei curse dificile: o cățelușă hotărâtă să alerge pentru un prieten de nădejde. Maidaneza de 4 ani s-a apropiat de atletul din Iași, Adrian Irimia, fiindu-i alături de la primi pași în cursă și însoțindu-l până la finish. Cei doi au obținut al treilea timp și au urcat pe podium. Cățelușă de pripas a primit un nume – Ultra, o pagină de Facebook – *Eu sunt Ultra*, și o familie iubitoare (a lui Adrian, bineînțeles!), inclusiv un frate –un cățel de culoarea ciocolatei cu mult lapte, pe nume Mo! (conform *Știrilor ProTV*, 12.09.2017)

1. Cine este Ultra – maratonista?

2. În care dintre secțiuni afli pentru prima oară cu **certitudine** cine este de fapt povestitorul?

- A. Alegerea lui Adrian
- B. Depășirea dificultăților
- C. Gustul victoriei
- D. textul din caseta albastră

3. Să parcurgem alături de Ultra și Adrian traseul pe care au alergat. Utilizează harta și datele din tabelul următor pentru a răspunde la întrebări. Altitudinile sunt date în metri.

Punct	Loc	Altitudine
Start	Cheia	883
P1	Culmea Buzăianu	1156
P2	Valea Stâniei	965
P3	Curmatura Văii Stâniei	1436
P4	Cabana Ciucaș	1613
P5	Vârful Ciucaș	1954
P7	Pas Bratocea	1276
P8	Vf. Grohotiș	1749
P9	Vf. Ulita	1512
P11	Baraj Măneciu	603
P12	Vf. Lui Crai	1447
P13	Sub Tabla Buții	1273
P15	La Râscruce	1804
P16	Cabana Silva	1277
Sosire	Cheia	883

- Ce altitudine are punctul P3 al traseului?
- Care este cel mai înalt loc prin care trece un maratonist care urmează acest traseu?.....
- Care este diferența de altitudine între Cabana Ciucaș și P16?
- Utilizează datele din tabelul de mai sus pentru a compune o problemă de matematică privind traseul parcurs de Adrian și de Ultra. Scrie această problemă în spațiul de mai jos.

.....

.....

.....

.....

.....

4. În timpul maratonului a început să plouă. Scrie cum se formează ploaia. Amintește-ți de circuitul apei în natură.

.....

.....

.....

.....

5. Fenomenul de evaporare a apei este:

- A. trecerea din stare solidă în stare lichidă
- B. trecerea din stare lichidă în stare de vapori
- C. trecerea din stare solidă în stare de vapori
- D. trecerea din stare de vapori în stare lichidă

6. Recitește răspunsurile de la întrebările 1-5. Ești sigur/sigură că sunt corecte? Bifează caseta potrivită.

DA

NU

7. Fiecare participant la o competiție de alergare își dorește să treacă primul linia de sosire și să fie învingător. Nu așa procedează Adrian, care lasă cățelușa să treacă prima linia de sosire. De ce crezi că a procedat în acest fel?

.....

.....

.....

.....

8. Participarea lui Adrian și a cățelușei la competiția de alergare pe munte nu este lipsită de pericole.

a. Menționează un pericol cu care se confruntă Adrian.

.....

.....

b. Menționează un pericol cu care se confruntă cățelușa.

.....

.....

9. Scrie un singur cuvânt care să descrie relația dintre Adrian și cățelușă în timpul cursei de alergare prin zona de munte.

.....

10. Ce simte Ultra când Adrian o ia în brațe la sfârșitul cursei? (Vezi și imaginea de la finalul textului.)

.....
.....

11. Imaginează-ți că ești Ultra și ai ajuns acasă la Adrian. Continuă povestea de mai sus cu un paragraf care descrie acest moment. Poți să utilizezi în mod creativ ceea ce ai aflat din textul de informare din caseta albastră. Atenție la punctuație și ortografie!

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

12. Ți-a plăcut textul *Ultra maratonista*? Bifează caseta potrivită:

 DA NU

Dacă da, care este învățătura pe care ai desprins-o din acest text și pe care o poți aplica în activitatea ta de școlar?

.....
.....
.....
.....